

69. szám.) 1840 jan. 14-én Munkácsy Pál volt itt igazgató. (Tagok névsorát lásd: „Keszthelyi színészet” címszó alatt, II. kötet, 418. old. — II. hasábjában.) 1845 jun. havában Pázmán Mihály járt Zalaegerszegen, („Életképek”, 1845. I. kötet. 810 old.) majd a kiváló Latabár-féle társulat is kap játszási engedélyt, aki 1853 jun. 4-én vonult be. Ismertebb tagjai voltak: Gyulai, Berzsenyi Károly, Benedek, Csercher Natália, Prielle Cornélia, Felekyné, stb. — 1859 ápr. havában Szuper Károly, 1860 jun. havában Kőszeghy-Balog-féle társulat játszik itt; e társulatok az „Arany bárány”-vendéglőben állították fel a színpadot. 1865 szept. Miklóssy Gyula, 1882 jul. 8. ifj. Bokor József, 1883 aug. Jakab Lajos, 1884 aug. Aradi Gerő, 1885 máj. 2. újra Miklóssy Gyula az igazgató, stb. — A szintársulatokat 1931-ben 1000-1200 P. értékű színház-jegy megvételével támogatják, e jegyeket a tanuló és levendő ifjuság közt osztják szét. — Ujabban itt járt igazgatók: Micsey F. György, Szalkai Lajos, Aradi Nándor, Radó Béla, Szentiványi Béla. (Erődi Jenő.)

Zápor. A zápor a fővárosi színpadokon valóságos zápor. A zsinórpádlás ugyanis köröskörül már tűzrendészeti szempontból is záporkészülékkel van ellátva, tehát ugyanezt a készüléket lehet felhasználni arra az esetre, ha a színpadon záporosóre van szükség. Vidéken a legrégebb idők óta fogva drótszítában borsót vagy kukoricát hömpölygettek és ez a művelet a színpadon kívüli esőt jelezte. A zápor-készülék feltalálója Stehle Károly udvari tanácsos, a müncheni udvari színházak intendánsi hivatal-főnöke, sz. 1835-ben, megh. 1912 okt. havában, Münchenben.

Záporpróba. A fővárosi színházak évadzárás idején előadás után a közönség szemeláttára záporpróbát tartanak. Ilyenkor megnyitják az összes záporkészülékeket és hatalmas záporosó indul meg a színpadon. Van rá azonban eset, hogy a látványosságtól kirekesztik a közönséget.

Záracsattanás. A „záracsattanás” színesi kifejezés. A próbákon amikor még

nincsenek meg a kellékek és díszletfelszerelések, az ügyelő a színre hangosan bekiáltja, hogy: „záracsattanás”, — persze akkor, ha valamely ajtót zárni kell, szerzői utasítás szerint. A későbbi, komolyabb jellegű próbákon természetesen már meg van az illető ajtón a zár s ilyenkor a csattanást csakugyan hallani kell.

Zárójelenet. A felvonás utolsó jelenete, mely a cselekményt befejezi.

Zárt díszlet. Régebben a Nemzeti Színházban-ép úgy, mint egyebütt — a zárt díszletet még nem ismerték. 1862 nov. közepén használtak itt első ízben Z-t, a „Fehér hajszál” c. 1 felvonásos új előadásán. (Lásd: „Hölgyfutár”, 1862 XI. 17.)

Zárt főpróba, azon próba neve, amelyen csak az arra illetékesek vannak meghíva. Ha a nagyközönség is részt vesz egy főpróbán, akkor nyilvános a főpróba. (L. o.)

Zártszék. A pesti régi német színházban az előkelőségek székeit kulccsal lehetett lecsukni, hogy senki le ne eresztesse, csak maga a tulajdonosa. Ezért „Sperrszitz”-nek hívták a helyet, melyet később Murányi Zsigmond úttörő színész felesége: Lefébre Teréz „zártszék”-re keresztelt el. Később már magyarosan „zsöllýé”-nek, vagy „földszinti ülőhely”-nek nevezték. Mondták ugyanis, hogy: „zárthely”, „numerizált szék”, „elrekesztett szék” és „töltött szék”. — (A Z. egyébként az utolsó sorokban van elhelyezve.)

Zátony Kálmán, színész, sz. 1886 márc. 3-án, Budapesten. Középiskolai tanulmányai után színészakadémiára iratkozott, 1907-ben nyert oklevelet. 1910-ben Krecsányi Ignác színigazgató szerződtette, fellépett Temesvárott, Pozsonyban, Miskolcon. 1912-ben Szegeden találjuk, ahonnan ez év szept. 1-én a Víg-színház együttesének lett tagja, ahol fel-tűnő sikert aratott a „Tündérlaki lányok” Pázmán Sándor szerepében. 1914-ben egy francia fürdőhelyen érte a világháború kitörése, erre Párizsban feltartóztatták és internálták, azonban sikerült